

ARTUR ALLIKSAAR

ARTUR ALLIKSAAR LAULUD LAULDAMATUST

Koostanud

Margit Mõistlik

Koostanud Margit Mõistlik
Toimetanud Elo Rohult
Kujundanud Angelika Schneider

© Artur Alliksaar
Käesolev valimik ja saatesõna
© Margit Mõistlik ja Tänapäev, 2018

ISBN 978-9949-85-460-8

Trükitud AS-i Pakett trükikojas

SISUKORD

NEIS MÄLESTUSTES POLE KAHETSUST

- 13 Jälle ligindab kevade huule
- 15 Hilissuve päev
- 17 Üks sügishommik on äkki vilu...
- 18 Neis mälestustes pole kahetsust
- 19 Ahtumine
- 20 Jällenägemine (*Quasi una fantasia*)
- 22 Janud
- 26 Asüül
- 28 Avastusretk
- 29 Sina nimetu ööga ja kuuga
- 30 Õnnelähistel
- 33 Kohtumisi
- 35 Selgimus
- 36 Mu hinges mälestused on tõusnud troonile
- 37 Õhtutervitus
- 38 Autoportree
- 39 Õhtu rannas

ELUÕIED SURMAPUUL

- 43 Läbi selle metsa olen näinud
- 45 Laskumine
- 46 Hing lõkendab uuesti
- 48 Julmade tähtede all
- 50 Tundmatu eel
- 51 Sententse kahesusest
- 56 Visioon
- 57 Padrikus
- 59 Antidolorosum
- 60 Friedebert Tuglasele
- 62 Illusioon
- 63 Kahe ääretuse vahel
- 64 Üksiklase jõuluöö
- 65 Surm, himur mõrsja, puudutab mu oimu

- 66 Kellele küll anti pihku
- 68 Ootus
- 70 Nõiarings
- 73 Sõnade sügis
- 74 Eelärkamine

JA VARJUD, NEED TAANDUVAD JÄLLE, LAULUDEST RIIVATULT

- 79 Optimistlik eeleogia
- 81 Vana raamatuga
- 84 Üksinduse randadel
- 87 Kevadmälestus
- 89 Sügissonett
- 90 Nauding
- 92 Tunnustus
- 93 Retkur
- 95 Retsidiiv
- 96 No parking!
- 98 Mis küll võiks meil olla ühist
- 99 Uskumus
- 101 Lüüriline intermetso
- 102 Unelm saab tõeluseks
- 104 Vabadus ja laul
- 106 Rein Sepale
- 107 Mõttejoomar
- 108 Rändur on teel...
- 110 Diletandi mõtteid vabavärsist
- 113 Pilgud punuvad püüniseid
- 115 Eesti kirjandus 1958
- 116 On asju, milles eksida ei saa
- 117 Luulearuteluks
- 119 Tõprad annavad töotuse hakata harrastama terveid eluviise

RISTILÖÖDUD SÕNAD

- 125 Kiigelaul
- 128 Noorkuu
- 131 Kes mängib masti, saab purje pealekauba

- 134 Prelüüd rüütliirüüs ehk Kui tülpid, ära tee väljagi
138 Armastuse teed on voolavad kui veed
144 Olla nõudlikum kui nõutakse. Olla meeldivam kui
meeldiks. Kui järele anda, siis nii, et kõie teises otsas
kõlkuv kuju kukuks pikali ehk Kui kohtad kohtlasi,
ära sellepärast kohe kohku
146 Kuhu küll, kuhu küll, uhh!!!
148 Et südamed sünniksid uuesti, metalline taevas
taustaks
153 Kalli kandamiga kätel
155 Väikene lüroessee, mida kirjutama ajendas Galina
Serebrjakova elu
157 Variatsioonid eternse teema eeterlikult efemeerseile
detailidele ettevaatlikus esitluses
159 Kindlameelse kinglooma kimbatuse kingapoes
161 Kas liiv on viive kaasa viiv?
162 Kõigest vastutusrikkam on mäng
165 Olematus võiks ju ka olemata olla
167 Sidruniballaad
168 Aeg
169 Katkeid
173 Kevadskertso
175 Saab siis tõde lihtne olla!?
177 Nokturn, veidi ärev ja veidi kurb
179 Ootesaalis
187 Tendentsideta sententse haruldaselt aktuaalsetest
asjadest
193 Kui pilved ei pillu enam sädemeid
194 Pöördehetk
195 Lausus midagi lainjat ja lenduvat, olles
kahetsusväärset lahenematu ise...
199 Morbiidseid maastikke
205 Navigaatorid
207 Kahe päikese meelevallas
209 Välkvisioon
210 Vastutuult
212 Veendumus

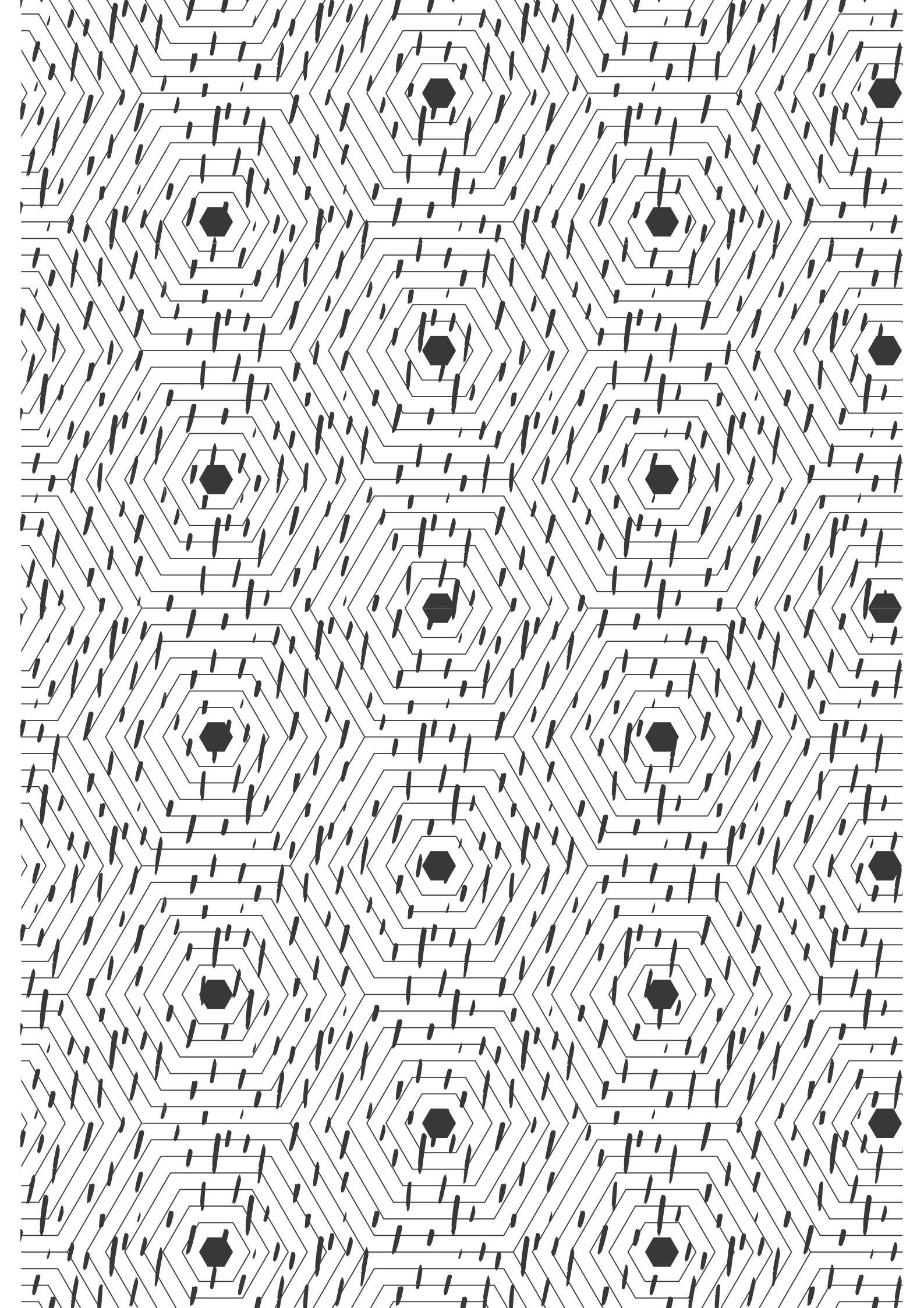
- 214 Päikesepillajad
 218 Lahkühtimine
 219 Lahkusid, kui loojus kuu
 225 Improvisatsioon harfil
 230 Tulevik ei tule tagasi ja minevik ei nihku edasi
 233 Väheke kohvikutäheldusi ehk Idüllide idud ei
 kidune
 235 Vägev ja ägenev edasisööst pimedas, hüpates öösse
 ööst

OLEN ÜRGLOITSU LOGOSE LAPS

- 241 Laul lauludest
 244 Olen ürgloitsu logose laps
 247 Ei hävi mõte, varjav elu seemneid
 250 Nostalgia
 253 Tikutõmbeid kottpimedas galeriis
 257 Üks vari laulis apelsinivalgus. Ta vaevalt lõpetas, kui
 unus, kes ja kus
 259 Ürgmetsas
 261 Ärev on ärkamine äikesesse
 262 Vabadus
 263 Võluvalem
 264 Liturgiline litsents
 265 Teeme hüppe laanerüppe kevadmaikudes, iga viga,
 haigus vaibub vaiguvaikus
 269 Tule, kuula, kuidas kumisevad uned
 272 Seitse etüüdi
 276 Kõik on kõige peegeldus
 277 Tuleb ingel ja puudutab vett
 279 Jagamatu on jagatud
 280 Välgud peeglis
 283 Fragment lauakõnест totruse juubelidineel, mis
 korraldati siis, kui selgus, et peiesid on pidada veel
 vara
 285 Oldi korralikult koos ja koogutati kaeblikult kaelu...
 287 Mis saab sellest loomusevalust?
 290 Metsade romantikat

- 293 Luhtadel liuglevad sügise luigid
294 Kas süvenev sügis viib sinugi?..
296 Interregnum
300 Kahekesi
301 Lootust peab pälvima
302 Ärklituba
305 Hommik ei oota õhtut
306 Kolm kosmogoonilist etüüdi
309 Käidi ja külvati varjude seemneid, sest valgus hakkas
võrsuma
310 Neli etüüdi
312 Kata-stroofe
318 Kuskil ajajõe taga
321 Sõnad sinule, surm, suurele vaikusele ja iseendale
- 326 Saateks
331 Valikkogust
333 Lühidalt elust
342 Kirjaneitsi mälestuseks
344 Suur aimus

**NEIS
MÄLESTUSTES
POLE
KAHETSÜST**

JÄLLE LIGINDAB KEVADE HUULE

Jälle ligindab kevade huule,
et tärkama suudelda mulda,
õhku lõhestab lõokese sillerdav nool.
Eelaimusi tulvil on tuuled,
põimib päikese igavest kulda
mõne lootuse loodanguoreool.

Tänavu toomedel läitub
aateuhkuse taassündiv helgus
märtriau väärrika säraga.
Tõuseb kahtluse varjust ja täitub
suure otsusesunni selgus
üle virvatuledes voogava maa.

Õhtu tumedast sametist telki
laskud, pikkadest palvetest roid.
Pead leidma siit ainsagi hommikuende,
et tunda ta purskuva südame lende
vastu astlate helki
ja loitsivaid mülkasoid.

Pika orjaöö ahistav ime
nõest ja needusest vooluses ujus
aastasadade sumedalt suletud mais;
kuni igatsus omandas nime;
avades ilme ja kuju
ühe hüljatud südame unelmais.

Pidid kibedaist nesteist maitsma,
et sus püstitet tempel saaks valgeks.
Hirmus oli see puhastuspruuk
ja asjata. Pühimat armastust kaitsma
ei ulatund käsi kõhklusist kalge.
Ulus vaid häirivalt tuul ja nuuksus ehmunud huuk.

Sulle viimaseks saaturiks jäi
aja hullude kihude tants.
Kui kõik teed viivad surma,
oi, siis säragu hinge monstrants!
See sul aidaku püstipäi
seista vastu ta jubedat hurma.

Truudus tähendab hiidpikka vaeva,
paljust loobumist, miilas mis mõttes,
mille ootuses helises veri.
Elu olles ükskõiksuse meri,
oma leigesse rüppe võttev
ühtviisi raju ja laeva.
Täna valida toodi Su kätte
sünnimaa tõuseng või häbi,
ta õnne saatuse lumm.
Südame sügavaid lätteid
kirkana kiiraku läbi valvsaima valu
müsteerium.

8. mai 1951

HILISSUVE PÄEV

I

On soe ja sädelev kui vasselõige
see suve viimne viibe igas puus.
Nüüd hüvasti, las nõrgub üle kõige
su väsiv armastus, mu malbe muus.

Üks meeleheitlik igatsusehõige
jääb pooleli me mõlemate suus,
ja tunned imestudes - nii on õige,
et surmas selgib elumõte uus.

Kas mäletad me laule, nüüd on need
kui münt, mis unustatult lebab kukrus.
Jäi kasutuks me siiras ohvriand.

Ta saatuses kuid korraks kokku pand
on januneva hinge vaikne nukrus
ja meeli lummand elamustekeed.

II

Nii taas meid sügishingusesse toodi
veel suvepäiksest õhetavi päi.
Mu laulust, mis sind lohutama loodi,
mu enda jaoks vaid tuska järgi jäi.

Aeg hingsügavusse heidab loodi,
nüüd mälestuste tuulterägas käi.
Kui oskad lugeda ta salakoodi,
siis surmgi kohutavana ei näi.

Ma tean, et tagasi ei voola veed
ja kallilt maksab oleluse hinna,
kes laseb unelmatel lahtuda.

Me kohtume, et jälle lahkuda,
ja lahkume, et üha kokku minna,
ses peitemängus põimiti me teed.